

บทแปล

บทที่ 8

ความเรียงและนวนิยายจีน

ความเรียงเล่มแรกสุดของจีนคือ ชูจิง (SHUJING) ภาษาในหนังสือชูจิงยากแก่การเข้าใจหากจะกล่าวถึงหนังสือปรัชญาและจริยศาสตร์แล้ว ก็อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นหนังสือ ลุนอวี่ (LUNYU) การจดบันทึกในหนังสือลุนอวี่ส่วนมากจะเป็นคำพูดของขงจื้อ ซึ่งมีการจดบันทึกด้วยวิธีการเขียนที่ดีมาก หนังสือเหลาจื้อมีวิธีการเขียนคล้ายคลึงกับหนังสือลุนอวี่ ทั้งมีการใช้ตัวหนังสือน้อยคำแต่มีความหมายที่ลึกซึ้งมาตั้งแต่สมัยจ้านกั๋ว เนื่องจากมีอุปสรรคในการเขียนที่ค่อนข้างสะดวกแล้ว ดังนั้นรูปแบบของความเรียงจึงได้รับผลกระทบบ้าง ในความหมายหนึ่ง ๆ มัก จะมีการพูดแล้วพูดอีก ทั้งยังยกตัวอย่างไว้มากมายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น เช่นนักปราชญ์ จวงจื้อ เมิ่งจื้อ สวินจื้อ ม่อจื้อ ล้วนมีวิธีการเขียนเฉพาะแบบของตน ทั้งยังสามารถเขียนได้อย่างเห็นภาพพจน์และไพเราะด้วย

จากความคิดการรวมประเทศจีนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพระเจ้าฉินสื่อหวางนั้น ต้องเผาหนังสือไปมาก มาถึงสมัยราชวงศ์ฮั่น จึงมีคนนำเอาสิ่งที่ตนท่องจำไว้เขียนออกมา แต่ไม่ใกล้เคียงกับหนังสือที่พบในบ้านของขงจื้อนัก ดังนั้นคนในสมัยหลัง ๆ จึงแบ่งหนังสือเหล่านี้ออกเป็นหนังสือสมัยใหม่ และหนังสือสมัยโบราณ ในสมัยราชวงศ์ฮั่นยังเหลือความเรียงเรื่องสั้น ๆ ไว้ให้แก่ชนรุ่นหลังไม่มากนัก แต่ว่าส่วนที่เหลือไว้นั้น คือผลงานอันยิ่งใหญ่ทางประวัติศาสตร์ งานชิ้นนี้ก็คือนหนังสือสี่จี้ ซึ่งเป็นผลงานของซือหม่าเชียน (SHIMAQIAN)

สี่จี้ (SHIJI) ไม่เพียงแต่จะเป็นผลงานการบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่เท่านั้น ยังนับว่าเป็นวรรณกรรมชิ้นสำคัญชิ้นหนึ่งด้วย ในสี่จี้ได้มีการบันทึกทางถ้อยคำที่ไม่ทำให้

น่าเบื่อ ทั้งในเรื่องราวเหล่านั้นยังสลบด้วยคำสนทนาไม่น้อยเลย การบรรยายถึงเรื่องบุคคลก็มิได้จำกัดอยู่เฉพาะแต่เรื่องของพระมหากษัตริย์ ข้าราชการบริพาร หรือนักปกครองเท่านั้น ไม่ว่าจะใครก็ตามที่ได้ทำคุณประโยชน์ หรือมีอิทธิพลต่อสังคมแล้ว หนังสือเล่มนี้จะมีการกล่าวถึงเกือบทั้งสิ้น เรื่องราวในหนังสือสื่อจึงได้ให้อิทธิพลต่อนักเขียนความเรียงที่มีชื่อเสียงหลายคนในสมัยราชวงศ์ถังและ ซ่ง มาถึงสมัยราชวงศ์ซ่ง แม้ว่ารูปแบบของภาษาจีนสมัยโบราณจะมีการเปลี่ยนแปลงไปมากเพียงใดก็ตาม แต่ข้อความในหนังสือสื่อก็ยังคงได้รับความชื่นชมอยู่อย่างมาก

ในสมัยราชวงศ์ถัง ได้ให้ความสนใจต่อเรื่องของกวีนิพนธ์ชื่อมากที่สุด แต่ทางด้านความเรียงแล้ว ก็ได้ให้คุณประโยชน์เฉพาะด้านต่อราชวงศ์ถังเช่นกัน เพราะนวนิยายของจีนก็เริ่มขึ้นในสมัยราชวงศ์ถังนี่เอง

นวนิยายของคนในสมัยราชวงศ์ถัง ในสมัยนั้นมีได้เรียกว่านวนิยาย แต่เรียกกันว่าเรื่องเล่าพิศดาร หรือฉนวนฉี ที่เขียนกันมากมักจะเป็นเรื่องราวแปลก ๆ นวนิยายกลุ่มนี้ต่อมาได้ให้อิทธิพลต่อวิวัฒนาการของวรรณกรรมในสมัยต่อ ๆ มาอย่างมาก อิทธิกรอย่างหนึ่งก็คือเรื่องเล่าในนวนิยายดังกล่าวหลายเรื่องได้กลายมาเป็นเนื้อหาของบทกวีนิพนธ์หยวนฉวีเสี่ยมากมาย นอกจากนั้นอิทธิพลการเขียนนวนิยายเป็นตอน ๆ ซึ่งเขียนด้วยภาษาจีนสมัยโบราณของสมัยราชวงศ์ซ่ง และราชวงศ์หมิงส่วนใหญ่ก็จะเลียนแบบเนื้อหาจากนวนิยายในสมัยราชวงศ์ถัง

นวนิยายจีนที่เขียนด้วยภาษาจีนสมัยปัจจุบันเริ่มขึ้นในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้ ในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้มีนวนิยายที่เขียนด้วยภาษาจีนปัจจุบันเรียกว่า ฮว่าป๋เอิน นวนิยายแบบนี้ความจริงเพียงแต่เขียนให้นักเล่าเรื่องได้ใช้เท่านั้น มาในสมัยราชวงศ์หยวนมีหลายท่านใช้ภาษาจีนปัจจุบันเขียนนวนิยาย ซึ่งพวกเขาไม่เพียงแต่จะเขียนให้นักเล่าเรื่องใช้เท่านั้น ทั้งยังเขียนเพื่อให้คนทั่ว ๆ ไปได้อ่านอีกด้วย

ปลายสมัยราชวงศ์หยวนได้ปรากฏนวนิยายสำคัญ 2 เล่ม เล่มหนึ่งคือ สุยฟูจ้วน (ไทยเรียกว่า ซ้องกั๋ง) อีกเล่มหนึ่งคือ ซานกั๋วเอี้ยนอี่ (ไทยเรียกว่า สามก๊ก) นวนิยายสองเล่มนี้

มีวิธีการใช้คำและพรรณนาความได้อย่างดีเยี่ยม และพัฒนามาถึงขั้นสุดยอด ดังนั้นเนื้อหาในเรื่องเล่าดังกล่าวจึงได้กลายเป็นข้อมูลอันมีค่าของอุปรากรจีนในสมัยต่อมา

นวนิยายที่เขียนด้วยภาษาจีนสมัยใหม่มากที่สุดคือ นวนิยายประวัติศาสตร์ นวนิยายเรื่องปาฏิหาริย์ นวนิยายรัก ที่นับว่ามีชื่อเสียงที่สุดของนวนิยายประวัติศาสตร์คือ ชั่วถึงจ้วน สำหรับชุดปาฏิหาริย์ที่มีชื่อเสียงที่สุดก็คือ ไชอิ้ว นวนิยายรักก็คือ จินผิงเหมย

ต้นสมัยราชวงศ์ชิง ได้มีการจัดพิมพ์นวนิยายกลุ่มต่าง ๆ ที่นิยมกัน ด้วยภาษาจีนสมัยปัจจุบัน นวนิยายกลุ่มหนึ่งคือ หงไหลเวียง อีกกลุ่มหนึ่งคือ หรรลีนวายุสือ ในปลายสมัยราชวงศ์ชิง ที่เมืองเซียงไฮ้ มีสำนักพิมพ์ชื่อ เซินเป้าก่วน เริ่มแปลนวนิยายตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ดังนั้นนวนิยายของจีนจึงเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบแล้ว

จากช่วงนั้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ กล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของนวนิยายจีนได้ผ่านมาสวมชั้นตอนแล้ว ตอนที่ 1 คือ ช่วงที่ใช้ภาษาจีนสมัยโบราณมาเขียนเนื้อหาจากนวนิยายทางตะวันตก ในเรื่องนั้นหากมีเนื้อความตอนใดไม่สอดคล้องกับประเพณีวัฒนธรรมของจีนแล้ว ผู้แปลสามารถตัดแปลงแก้ไขหรือตัดออกได้ตามใจชอบ ตอนที่ 2 หลังขบวนการสี่พฤษภาคมแล้ว ใช้ภาษาจีนสมัยปัจจุบันแปลจากเนื้อหาของนวนิยายเดิมแบบชนิดคำต่อคำ ตอนที่ 3 เลียนแบบวิธีการเขียนและเนื้อหาจากนวนิยายตะวันตก

นับตั้งแต่วรรณกรรมจีนมีการเคลื่อนไหวเรื่องภาษาจีนสมัยปัจจุบันแล้วภายในเวลาสั้น ๆ เพียงไม่กี่สิบปี งานด้านความเรียงที่ดี ๆ ก็ปรากฏออกมาอย่างมากมาย จนอาจกล่าวได้ว่าในปัจจุบันนี้เป็นผลกำไรอันยิ่งใหญ่ของวรรณกรรมสมัยปัจจุบันของจีน

นอกจากนวนิยายของจีนในปัจจุบัน จะแตกต่างจากนวนิยายสมัยก่อนแล้ว ยังมีผลงานทางความเรียงอีก 2 แบบ ที่ไม่เหมือนกับผลงานสมัยก่อนมาก แบบหนึ่งคือละครพูด อีกแบบหนึ่งคือผลงานชิ้นเล็ก ๆ ในละครพูดไม่มีคนร้อง ไม่มีดนตรี มีแต่คำพูดโต้ตอบซึ่งแปลกไปจากอุปรากรของจีนที่มีมาแต่ดั้งเดิม แต่นักเขียนทางด้านละครพูด ยิ่งนับวันก็ยิ่งมากขึ้น กระทั่งในโรงละครนั้นก็มักจะมีการแสดงละครพูดด้วย สำหรับงานเขียนชิ้นเล็ก ๆ

ซึ่งเดิมในประเทศจีนก็มีมานานแล้ว แต่ว่าในช่วงหลังเรื่องราวที่นำมาใช้ในการเขียนดูจะ
กว้างขวางมาก นี่แสดงให้เห็นอย่างชัดว่า ได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมตะวันตก

第九章

中国传统的医学¹

中国的医学有悠久的历史。据说在几千年以前有个帝王叫做“神农”，开始利用各种植物来医治人们的疾病，是中国医学的鼻祖。

中国的医学著作也是很丰富的，现在还保存的有八千多种，其中有一本叫做《内经》的，是战国时代的著作，还有一本叫做《伤寒杂病论》的，是汉朝的著作，这两部书就是到了现在还是中国医学的重要参考书。

中国医学在独特的地方是针灸疗法，就是在治病的时候不是靠着吃药，而是用针刺入病人的身体，或者用火的温热来烧灼身体，达到治病的目的。

针灸疗法有很多好处：第一，可以医治多种疾病；第二，效果快而且显著；第三，应用简单便利；第四，费用便宜；第五，很少副作用，因此，几千年来，这种治病的方法，一直非常流行。据说在战国时代，有一位精通针灸的医生，名叫扁鹊，就曾经用针灸法抢救一个“死了”的太子。其实，太子是在“休克”状态而昏迷不醒，并不是真的死了。扁鹊把他“救活”过来，人们都赞扬他的医术高明，可以起死回生。

¹ 卢绍昌编，“中国传统的医学”（中国文化二），新加坡：国立新加坡大学，1987。

近年来，针灸除了用来治病之外，还大量地用在医疗手术的麻醉方面，来代替药物麻醉。因为针灸麻醉简便安全，又没有副作用，所以迅速得推广应用，世界上好些国家的医生也在试用针灸麻醉来施手术。

谈到中国古代药物学的书，比较早的有汉代的《神农本草经》，但是最重要而且是举世闻名的是明代李时珍著的《本草纲目》。这部书已经译成日文、英文、俄文、德文、法文、拉丁文等文字，在世界上广泛流传，影响很大。

《本草纲目》有一套很特别的理论，这些理论是别的国家的药物学中所没有的。比如：“四气”，就是“寒热温凉”；“五味”，就是“腥苦咸酸甘”；“升降”、“浮沉”，就是药物在人体内发挥作用的趋向。

一般医生诊病，主要是靠眼望、口问、耳听、鼻闻、手摸等方法。中国古代医生诊病所采用的是一项独特的诊法，叫做脉诊。

脉诊用以下几个基本的原理：第一，心是藏血的，心和脉是相合的；心气绝了，脉就不通了。第二，血液流动的速度跟呼吸有关，人一呼，血液流动三寸；一吸，也流动三寸；一呼一吸，共流动六寸。第三，呼吸和脉搏跳动次数也有关系，人一呼，脉跳两次；一吸，脉又跳两次；一呼一吸，脉跳四次。第四，脉诊的部位是在“寸口”，因为中国脉学认为“寸口”是人体经脉会合的地方，能够在那里了解到人体气血的情况。第五，脉

诊的时候，要注意环境的因素，病人的心理因素的变化等等。

近年来，中国医学工作者采用中西结合的方法，发挥中西医学的长处，治病救人的效果有了显著的提高，特别是在断肢再植方面，取得了时节领先的地位。

题解：

中国的医学历史很长久，同时也有很多古医学著作，其中著名的有《内经》《伤寒杂病论》以及《本草纲目》等等。中医的医法与西医的医法不同，最独特的是针灸疗法及脉诊。这些医法一直到现代还是很流行。

生词：

医学	yīxué	การแพทย์
悠久	yōujiǔ	นาน ช้านาน
鼻祖	bízǔ	ผู้บุกเบิก
参考书	cānkǎoshū	หนังสืออ่านประกอบ
针灸疗法	zhēnjiǎoliáofǎ	วิธีรักษาโดยการฝังเข็ม
烧灼	shāozhuó	เผาให้ไหม้
副作用	fùzuòyòng	ผลข้างเคียง

抢救	qiǎngjiù	ช่วยชีวิต
休克	xiūkè	อาการช็อค
起死回生	qǐsǐhuíshēng	ตายแล้วกลับฟื้นขึ้นมาใหม่
医疗手术	yīliáoshòushù	วิธีการรักษา
麻醉	mázuì	ทำให้ชา
脉诊	màizhěn	จับการเต้นของชีพจร
原理	yuánlǐ	หลักการ
脉搏	màibó	ชีพจร
寸口	cùnkǒu	แหล่งรวมชีพจร
经脉	jīngmài	เส้นชีพจร
断肢再植	duànzhīzàizhí	ส่วนที่หักทำให้ใช้ได้เหมือนเดิม

词语例解:

1. 达到治病的目的。

“达到”是宾语多指抽象和事物或程度。可以说“达得到”、“达不到”。

例如:

1.1 为了达到治病救人的目的，他做了各种努力。

1.2 这项技术达到了国际水准。

2. 其实，太子是在“休克”状态而昏迷不醒……

•

“其实”是副词，表示说是实际情况，承上文含有转折的意思。

例如：

2.1 大家都觉得很闷热，其实气温并不高。

2.2 人们都以为他死了，其实他还活着。

“而”是连词，在这儿是连接事情上前后原因的成分。

例如：

2.3 他为婚姻自由而离家出走了。

2.4 这些前后矛盾的话是在他酒醉状态下而说的，不能认真。

练习：

1. 请回答以下的问题

1.1 谁是中国医学的鼻祖，为什么？

1.2 你知道中国古代医学的著作吗？请举例子。

1.3 针灸疗法是怎样的？请详细说明。

1.4 针灸疗法有什么好处？

1.5 《本草纲目》是什么？

1.6 中医的脉诊方法是怎么样的？基本的原理是什么？请说明。

2. 叙写中国的针灸疗法及脉诊法。

3. 按照文章的内容分段，写出各重要内容。

4. 将文章缩写。

5. 请写出下列各医学著作的出书时代。

5.1 《内经》

5.2 《伤寒杂病论》

5.3 《神农本草经》

5.4 《本草纲目》

6. 在谓词和宾语之间填上适当的定语。

6.1 达到_____目的

6.4 采用_____方法

6.2 刺入_____身练

6.5 发挥_____长处

6.3 得到_____应用

6.6 取得_____地位

7. 写出下列词的反义词。

7.1 悠久 =

7.4 好处 =

7.2 丰富 =

7.5 昏迷 =

7.3 独特 =

7.6 迅速 =

8. 造句

8.1 起死回生 =

8.2 治病救人 =

8.3 举世闻名 =

8.4 中西结合 =

9. 用带底线的词模仿造句

4.1 针灸疗法的效果快而且显著。

4.2 太子是在“休克”状态而昏迷不醒，并不是真的死了。

4.3 针灸除了用来治病之外，还大量把用在医疗手术的麻醉方面，来代替药物麻醉。

4.4 因为针灸麻醉简便安全，又没有副作用，所以迅速得到推广应用。

10. 以下是一篇短文，读后写出文章中的生词并译成白话文。

中医和药典²

华佗(西元一一〇——二〇七年)在中国历史上，被称为神医。[华佗在世]是中国人称颂良医的成语。

华佗在世界医学史上，是第一位用麻醉术的医生。他用的麻醉药，称为[麻沸散]。他遇到必须剖腹、剪肠、切除、缝合的病人，先麻醉，后动手术，使病人毫无痛苦。在欧洲，直到西元一八四四年，才开始用麻醉药于外科手术。我们应该称华佗为[世界麻醉学始祖]。

² 集成图书编中委员会编，《小学常识》(第七册)，香港：集成图书公司，1989。页88-91。

华佗生在魏、蜀、吴三国分裂的时代。相传华佗曾为蜀国大将关羽刮骨疗毒，这个故事，在中国民间，人人皆知。

魏国的曹操患[头风病]，病发时，心烦眼花。华佗用针灸为他治疗，但未能根除。曹操命令华佗为他的私人医生，佗假托妻子有病而回乡，不愿担任这个职务。曹操就把这一代神医杀了。

李时珍(西元一五一八—一五九三年)是十六世纪人类史上伟大的科学家之一。他花了二十七年的时间，著本草纲目，西元一七九六年出版，它是世界上最伟大的药典。

本草纲目研究了一千八百九十二种药物，分为十六部(纲)、六十类(目)。每一种药物，都说明他的产地、形状、采取的方法、制约的技术、药物的性质和用途，以及临床配方等。

本草纲目中所列的，大部分是植物性的药材，但也有四百多种动物性的药材。

李时珍原是一位名医。在病历中，他对[铅中毒]、[汞中毒]的诊断说明，和现代医学完全一致。他对发高烧的病人，用[冰]退热，在世界医学史上，这是最早的[冷敷退热法]。

华佗和李时珍的手术和医德，使中国人永远念念不忘。

